

BELGISCHE SENAAT

ZITTING 2002-2003

4 DECEMBER 2002

Wetsontwerp betreffende de uitvoering van de Aanvullende Overeenkomst, ondertekend te Singapore op 10 december 1996, tot wijziging van de Overeenkomst tussen de Regering van het Koninkrijk België en de Regering van de Republiek Singapore tot het vermijden van dubbele belasting inzake belastingen naar het inkomen, ondertekend te Singapore op 8 februari 1972

Evocatieprocedure

VERSLAG

NAMENS DE COMMISSIE VOOR
DE FINANCIËN EN VOOR DE
ECONOMISCHE AANGELEGENHEDEN
UITGEBRACHT
DOOR DE HEER ROELANTS du VIVIER

Aan de werkzaamheden van de commissie hebben deelgenomen:

1. Vaste leden : de heren De Grauwé, voorzitter; de Clippele, Morael, Ramoudt, Steverlynck en Roelants du Vivier, rapporteur.
2. Plaatsvervangers : de heren Istasse, Maertens, mevrouw Vanlerberghe en de heer Wille.

Zie :

Stukken van de Senaat:

2-1330 - 2002/2003:

Nr. 1: Ontwerp geëvoeerd door de Senaat.

SÉNAT DE BELGIQUE

SESSION DE 2002-2003

4 DÉCEMBRE 2002

Projet de loi relatif à l'exécution de la Convention additionnelle, signée à Singapour le 10 décembre 1996, modifiant la Convention entre le Gouvernement du Royaume de Belgique et le Gouvernement de la République de Singapour tendant à éviter la double imposition en matière d'impôts sur le revenu, signée à Singapour le 8 février 1972

Procédure d'évocation

RAPPORT

FAIT AU NOM
DE LA COMMISSION
DES FINANCES ET
DES AFFAIRES ÉCONOMIQUES
PAR M. ROELANTS du VIVIER

Ont participé aux travaux de la commission:

1. Membres effectifs: MM. De Grauwé, président; de Clippele, Morael, Ramoudt, Steverlynck et Roelants du Vivier, rapporteur.
2. Membres suppléants: MM. Istasse, Maertens, Mme Vanlerberghe et M. Wille.

Voir :

Documents du Sénat:

2-1330 - 2002/2003:

Nº 1: Projet évoqué par le Sénat.

Dit wetsontwerp werd op 24 oktober 2002 aangenomen door de Kamer van volksvertegenwoordigers en overgezonden aan de Senaat. De Senaat heeft het ontwerp op 18 november 2002 geëvoceerd. De onderzoekstermijn verstreek op 17 januari 2003.

De commissie heeft het wetsontwerp besproken tijdens haar vergadering van 4 december 2002.

1. INLEIDENDE UITEENZETTING DOOR DE VERTEGENWOORDIGER VAN DE MINISTER VAN FINANCIËN

Een Aanvullende Overeenkomst tot wijziging van de Overeenkomst tot het vermijden van dubbele belasting tussen België en Singapore werd ondertekend op 10 december 1996 en door Kamer en Senaat goedgekeurd.

Deze Aanvullende Overeenkomst wijzigt een aantal bepalingen van de Overeenkomst van 8 februari 1972 en met name de bepaling volgens welke België in bepaalde omstandigheden de niet werkelijk door Singapore geheven belasting verrekent met interest verkregen door inwoners van België (zogenaamde «*tax sparing*»clausule).

De regering heeft een afzonderlijk wetsontwerp (stuk Kamer, 2001-2002, nr. 50-1956/002) ingediend om de nieuwe regeling voorzien door de Aanvullende Overeenkomst, in werking te doen treden. Die nieuwe regeling heeft tot doel bepaalde misbruiken inzake de verrekening van de forfaitaire buitenlandse belasting te voorkomen en wordt van toepassing met ingang van het aanslagjaar 1998.

De bepalingen van de Aanvullende Overeenkomst die afwijken van het WIB 1992 vormen het voorwerp van het voorliggende wetsontwerp. De regering heeft daarbij het advies van de Raad van State, om deze beide wetsontwerpen niet te splitsen, niet gevuld.

2. ALGEMENE BESPREKING

De heer de Clippele wenst te weten hoe dubbele belasting kan vermeden worden op basis van dit ontwerp. Spreker verwijst hierbij naar het advies van de Raad van State, waarin wordt gesteld dat het systeem ingevoerd door de Aanvullende Overeenkomst een discriminatoir karakter heeft.

De vertegenwoordiger van de minister van Financiën antwoordt dat de Raad van State inderdaad stelt dat de terugwerkende kracht van het systeem ingevoerd door de Aanvullende Overeenkomst een discriminatoir karakter heeft. Het systeem met terugverwerking zal een einde maken aan misbruiken veroorzaakt door de verrekening van niet reëel geheven buitenlandse belastingen.

De heer Roelants du Vivier verwijst naar het advies van de Raad van State volgens hetwelk het ontwerp

Le présent projet de loi a été adopté par la Chambre des représentants et transmis au Sénat le 24 octobre 2002. Le Sénat a évoqué le projet le 18 novembre 2002. Le délai d'examen expirait le 17 janvier 2003.

La commission a examiné le projet de loi au cours de sa réunion du 4 décembre 2003.

1. EXPOSÉ INTRODUCTIF DU REPRÉSENTANT DU MINISTRE DES FINANCES

Une Convention additionnelle modifiant la Convention préventive de la double imposition entre la Belgique et Singapour du 8 février 1972 a été signée le 10 décembre 1996 et ratifiée par la Chambre et le Sénat.

La Convention additionnelle modifie un certain nombre de dispositions de la Convention du 8 février 1972 et notamment la disposition qui prévoit que la Belgique impute dans certaines circonstances l'impôt non effectivement perçu par Singapour sur des intérêts recueillis par des résidents de la Belgique (clause dite de «*tax sparing*»).

Le gouvernement a déposé un projet de loi distinct (doc. Chambre, 2001-2002, n° 50-1956/002) visant à faire entrer en vigueur le nouveau régime prévu par la Convention additionnelle. Ce nouveau régime, qui a pour but de prévenir certains abus liés à l'imputation de la quotité forfaitaire d'impôt étranger, est applicable avec effet rétroactif à partir de l'exercice d'imposition 1998.

Les dispositions de la Convention additionnelle qui s'écartent du CIR 1992 font l'objet du présent projet de loi. Le gouvernement n'a pas suivi l'avis du Conseil d'État qui recommandait de ne pas scinder ces deux projets de loi.

2. DISCUSSION GÉNÉRALE

M. de Clippele désire savoir comment le présent projet permet de prévenir la double imposition. L'intervenant renvoie à cet égard à l'avis du Conseil d'État qui affirme que la Convention additionnelle est discriminatoire.

Le représentant du ministre des Finances répond que le Conseil d'État considère effectivement que le principe de la rétroactivité du système instauré par la Convention additionnelle revêt un caractère discriminatoire. L'application rétroactive du système permettra de mettre fin aux abus causés par l'imputation d'impôts étrangers qui n'ont pas été réellement perçus.

M. Roelants du Vivier se réfère à l'avis du Conseil d'État selon lequel le projet de loi risque de faire

dreigt te leiden tot een beroep tot vernietiging of een prejudiciële vraag voor het Arbitragehof wegens de retroactieve werking ervan. Heeft de regering met die mogelijkheid rekening gehouden ?

Volgens de vertegenwoordiger van de minister heeft de regering dit risico grondig bestudeerd en is tot de conclusie gekomen dat de bepalingen van het wetsontwerp niet strijdig zijn met de grondwettelijke regels inzake gelijkheid en non-discriminatie. Spreker verwijst onder meer naar de rechtspraak van het Arbitragehof (arrest nr. 49/2002 van 13 maart 2002) die stelt dat terugwerkende kracht gerechtvaardigd is wanneer er bijzondere omstandigheden gelden, inzonderheid het nakomen van een doelstelling van algemeen belang. Dit wordt door het wetsontwerp gerealiseerd, namelijk door het streven naar de eliminatie van bepaalde misbruiken.

De vertegenwoordiger van de minister merkt daarnaast nog op dat overeenkomstig het principe van de voorrang van het internationaal recht, het WIB 1992 moet aangepast worden om uitvoering te kunnen geven aan de terugwerkende kracht die is voorzien in de Aanvullende Overeenkomst die reeds geodegekeurd is en door de Kamer en door de Senaat.

De heer Steverlynck is van oordeel dat de doelstelling van het wetsontwerp — die op zichzelf als legitiem kan beschouwd worden — geen verantwoording kan vormen voor de terugwerkende kracht, tenzij er nog andere elementen kunnen aangevoerd worden.

Ook het argument van de voorrang van het internationaal recht op het interne recht volstaat niet om de terugwerkende kracht te verantwoorden. Het omzetten van bepalingen van internationaal recht in het intern recht mag niet leiden tot het creëren van wetsbepalingen die strijdig zijn met de Grondwet. De terugwerkende kracht van dit wetsontwerp kan de toets met de grondwettelijke beginselen van gelijkheid en non-discriminatie niet doorstaan.

De vertegenwoordiger van de minister onderstreept dat het beginsel van de terugwerkende kracht geen grondwettelijk principe is. Volgens spreker worden de constitutionele beginselen inzake gelijkheid en non-discriminatieprincipe wel nageleefd omdat iedere belastingplichtige, die in dezelfde omstandigheden verkeert, op dezelfde manier wordt behandeld.

De heer Ramoudt peilt naar voorbeelden van gelijkaardige bilaterale overeenkomsten met terugwerkende kracht.

De vertegenwoordiger van de minister antwoordt dat meerdere voorbeelden zijn, zoals met name het Verdrag ter vermindering van dubbele belasting met Duitsland van 1967 dat indertijd reeds bepalingen met terugwerkende kracht bevatte. Het voorliggende wetsontwerp schept dus geen precedent.

l'objet d'un recours en annulation ou d'une question préjudiciale auprès de la Cour d'arbitrage à cause de son caractère rétroactif. Le gouvernement a-t-il mesuré ce risque ?

Selon le représentant du ministre, le gouvernement a bien soupesé ce risque et est arrivé à la conclusion que les dispositions du projet de loi ne sont pas contraires aux règles constitutionnelles d'égalité et de non-discrimination. L'intervenant renvoie à la jurisprudence de la Cour d'arbitrage (arrêt n° 49/2002 du 13 mars 2002) selon laquelle la rétroactivité est justifiée dans des circonstances exceptionnelles et, notamment, lorsqu'elle est indispensable pour réaliser un objectif d'intérêt général. Le projet de loi a un tel objectif, dès lors qu'il tend à supprimer certains abus.

Le représentant du ministre fait en outre remarquer qu'en vertu du principe de la primauté du droit international, on doit adapter pour pouvoir appliquer la rétroactivité prévue par la Convention additionnelle qui a déjà été approuvée par la Chambre et le Sénat.

M. Steverlynck estime que l'objectif du projet de loi — que l'on peut considérer comme légitime en soi — ne saurait justifier la rétroactivité, à moins que l'on puisse encore invoquer d'autres éléments.

L'argument de la primauté du droit international sur le droit interne ne suffit pas non plus pour justifier la rétroactivité. La transposition de dispositions de droit international en droit interne ne peut conduire à l'adoption de dispositions légales contraires à la Constitution. L'effet rétroactif que prévoit le projet de loi est contraire aux principes constitutionnels d'égalité et de non-discrimination.

Le représentant du ministre souligne que le principe de la rétroactivité n'est pas un principe constitutionnel. Selon l'intervenant, les principes constitutionnels d'égalité et de non-discrimination sont bel et bien respectés, puisque tous les contribuables qui se trouvent dans la même situation sont traités de la même manière.

M. Ramoudt demande s'il existe des exemples d'accords bilatéraux similaires ayant un effet rétroactif.

Le représentant du ministre répond qu'il y en a plusieurs et cite en particulier la Convention préventive de la double imposition signée avec l'Allemagne en 1967, qui contenait déjà des dispositions ayant effet rétroactif. Le présent projet de loi ne constitue donc pas un précédent.

De heer de Clippele wijst op een probleem voor de belastingplichtigen inzake materiële bewijsvoering dat gecreëerd wordt door de termijn van de terugwerkende kracht die meer dan vijf jaar bedraagt, aangezien wetsontwerp ten vroegste in werking treedt in het jaar 2003 en terugwerkt tot het aanslagjaar 1998, met andere woorden de inkomsten van het jaar 1997. Dit leidt tot een verjaringstermijn van zeven jaar.

De vertegenwoordiger van de minister antwoordt dat de terzake relevante informatie normaliter in het fiscale dossier van de betrokken belastingplichtigen aanwezig is.

Spreker concludeert dat het wetsontwerp in principe praktisch uitvoerbaar is en verenigbaar met de Grondwet.

3. STEMMINGEN

Het wetsontwerp in zijn geheel wordt aangenomen met 5 stemmen bij 3 onthoudingen.

Vertrouwen werd geschenken aan de rapporteur voor het opstellen van dit verslag.

De rapporteur,   *De voorzitter,*
François ROELANTS du VIVIER. Paul DE GRAUWE.

*
* *

**De door de commissie aangenomen tekst
is dezelfde als de tekst
van het door de Kamer van volksvertegenwoordiger
overgezonden wetsontwerp
(zie stuk Kamer, nr. 50-1956/2)**

M. de Clippele souligne que les contribuables rencontreront des difficultées pour ce qui est de l'administration matérielle de la preuve étant donnée que la rétroactivité sera de plus de cinq ans dès lorsque le projet de loi entrera en vigueur au plus tôt en 2003 et qu'il rétroagira à l'exercice d'imposition 1998, c'est-à-dire aux revenus de l'année 1997. Cela donne un délai de prescription de sept ans.

Le représentant du ministre répond que les informations pertinentes en l'espèce figurent normalement dans le dossier fiscal des contribuables concernés.

L'intervenant conclut que la loi en projet est en principe applicable dans la pratique et conforme à la Constitution.

3. VOTES

L'ensemble du projet de loi a été adopté par 5 voix et 3 abstentions.

Confiance a été faite au rapporteur pour la rédaction du présent rapport.

Le rapporteur,   *Le président,*
François ROELANTS du VIVIER. Paul DE GRAUWE.

*
* *

**Le texte adopté par la commission
est identique au texte
du projet transmis par
la Chambre des représentants
(voir le doc. Chambre, n  50-1956/2)**